

Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет імені
Вітольда Пілецького в Освенцемі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)

**VI Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”
Збірник тез доповідей**

4-5 квітня 2024 р.

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенцімі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції**

4-5 квітня 2024 р.

**Мукачево
2024**

Нестерова С. Використання EXCEL в управлінському обліку малого та середнього бізнесу	121
Петричко М. Національна економіка України в умовах воєнного стану та напрямки її відновлення	123
Пігош В. Державний фінансовий контроль в умовах воєнного стану: реалії та виклики	126
Реслер М. Вплив інформаційних технологій на ведення управлінського обліку	128

СЕКЦІЯ 5. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Бочко О., Саган В. Соціально-відповідальний маркетинг в межах Індустрії 5.0	130
Гасуляк С. Роль інформаційних технологій в управлінні інноваційною діяльністю	131
Кампов Н., Касинець О. Інноваційні технології у діяльності санаторно-курортного господарства	133
Лизанець А. Розвиток кредитних спілок в Україні в умовах воєнного стану	136
Любіцева О., Сировець С. Використання геоінформаційних технологій в туризмі	139
Пугачевська К., Гейман Д. Інститути спільного інвестування: економіко-правовий аспект	142
Савчин Є. Інвестиційне забезпечення діяльності підприємств в кризових умовах	144
Семенчук В. Інвестиційно-інноваційна діяльність в Україні	145
Стегней М., Михальчинець Н. Стратегічний інноваційний розвиток територій в умовах реальних загроз	147
Черничко Т. Політика стимулювання інноваційного розвитку на макроекономічному рівні	149

СЕКЦІЯ 6. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ

Éva Szaboles, Sofiya Chovriy DIGITAL TRANSFORMATION OF HIGHER EDUCATION IN MODERN CONDITIONS	151
Атрощенко Т., Пинзеник О. Професійна компетентність керівника закладу дошкільної освіти: наукова дефініція та вимога сьогодення	153
Вербовський І., Кисла О. Цифрові технології в управлінні освітнім процесом: виклики та перспективи	155
Ільтьо Г. Цифрова компетентність в освітньому просторі	158
Клецун І. Комплексно-цільове управління неформальною освітою педагогів у системі науково-методичної роботи	159
Лібак Н., Молнар-Чатлош А. Підготовка майбутнього вчителя до роботи в новій українській школі	162
Миськів Г. Роль соціальних медіа у підвищенні ефективності навчання студентів	164
Орбан В., Яцура М. Досвід формування інформаційно-цифрової компетентності в закладах освіти Великої Британії	167
Товканець Г. Цифрова педагогіка у формуванні освітнього простору закладів вищої освіти	169
Товканець О. Інформаційно-середовищний підхід у розвитку здоров'язберігаючих компетентностей здобувачів освіти	172
Сідор Ю., Фенчак Л. Особливості планування та організації навчальної діяльності при змішаній формі навчання в умовах початкової освіти	174
Фізеші О., Фізеші Й. особливості фінансування закладів початкової освіти США та Канади	176
Швардак М. Процес прийняття управлінських рішень керівником закладу освіти	178

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.03.2024).

3. Fernández Jiménez, A. *Digital Competencies and Skills as a Determinant Factor in Higher Education: A Bibliometric Analysis. HUMAN REVIEW. International Humanities Review / Revista Internacional De Humanidades.* 2022. Vol. 13, No. 6. pp. 1-17. <https://doi.org/10.37467/revhuman.v11.4083>

4. *The HeDiCom Framework: Higher Education Teachers' Digital Competencies for the Future / Jo Tondeur et al. Education Tech Research Dev.* 2023. Vol. 71. pp. 33-53. <https://doi.org/10.1007/s11423-023-10193-5>

5. Velandia Rodriguez, C. A., Mena-Guacas, A. F., Tobón, S., López-Meneses, E. *Digital Teacher Competence Frameworks Evolution and Their Use in Ibero-America up to the Year the COVID-19 Pandemic Began: A Systematic Review. Int. J. Environmental Research and Public Health.* 2022. Vol. 19(24), 16828. pp. 1-16. <https://doi.org/10.3390/ijerph192416828>

6. Ільїна, Т. В. *Реалії та особливості цифрової трансформації професійної освіти і педагогіки. Аналітичний вісник у сфері освіти й науки : довід. бюл. / наук. ред. М. Л. Ростока ; бібл. ред. Л. О. Пономаренко ; НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Вінниця, 2023. Вип. 17. С. 96-109. URL: https://lib.iitta.gov.ua/737306/1/VNIASO-AHS%20of%20Edu&Sci-RB-18-2023_ed.pdf (дата звернення: 20.03.2024).*

7. Бардадим, О. В. *Роль цифрової трансформації освіти у підготовці вчителів природничого напрямку. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки. 2021. Вип. 1. С. 101-107. URL: <https://ped-journal.cdu.edu.ua/article/view/4178> (дата звернення: 20.03.2024).*

УДК 005.336.2-027.561:373.2.091.113:001.5

ТЕТЯНА АТРОЩЕНКО

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту,
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна.

ОЛЕНА ПИНЗЕНИК

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту,
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна.

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: НАУКОВА ДЕФІНІЦІЯ ТА ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ

Сучасне глобалізоване суспільство потребує висококваліфікованих, конкурентоспроможних та професійно компетентних управлінців закладів освіти. Особливо це вагомо щодо сфери дошкільної освіти, яка забезпечує підготовку до життя, освіти, виховання і розвиток найменших громадян.

Основна мета професійної діяльності керівника закладу дошкільної освіти (далі ЗДО), згідно із професійним стандартом «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» (далі – Стандарт), – управління закладом дошкільної освіти та організація освітнього процесу; професійна діяльність керівника передбачає управлінську, організаційну та іншу діяльність у приміщенні, що використовується у освітньому процесі, за межами будівлі закладу дошкільної освіти (у тому числі забезпечення дистанційного навчання), передбачену трудовим договором та/або посадовою інструкцією відповідно до законодавства [4]. Стандартом визначено компетентності, що регламентують діяльність керівника (директора) ЗДО. Загальні: громадянська, соціальна,

культурна, цифрова, підприємницька та етична. Трудові функції та професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій): здоров'язберезувальна, проєктувальна, операційне управління ЗДО, організаційно-методична, комунікативна, здатність до навчання упродовж життя, інформаційно-комунікаційна, лідерська, емоційно-етична, стратегічне управління та розвиток ЗДО, стратегічна комунікація та нормативно-правова.

Характеристику дефініції «професійна компетентність керівника закладу дошкільної освіти» розпочнемо з визначення понять «компетентність» та «професійна компетентність». Так, І. Зязюн визначає компетентність як «здатність вирішувати професійні задачі певного визначеного класу, що вимагає наявності реальних знань, умінь, навиків, досвіду» [2, с. 14]. Н. Несин трактує термін «компетентність» як «сукупність певних ознак: наявність знань для успішної діяльності; усвідомлення значущості вказаних завдань для майбутньої професійної діяльності; набір операційних умінь; володіння алгоритмами вирішення професійних завдань; здатність до творчості у вирішенні професійних завдань», а «професійна компетентність» розуміється як «вміння керівника як суб'єкта управлінського впливу, здатного по-новому констатувати наукові та практичні знання з управління» [3, с. 67]. Професійну компетентність розуміємо як інтегральну характеристику ділових та особистісних якостей фахівця, що відображає рівень знань, умінь та навичок, досвіду, достатніх для здійснення діяльності, пов'язаної з прийняттям рішень.

Професійну компетентність керівника закладу дошкільної освіти Н. Дудник розуміє як «складну, інтегральну, особистісно-професійну характеристику, складниками якої є: ефективність професійної практики; якість; мотивація; здібності; готовність керівника до самореалізації в професійній і педагогічній діяльності [1]. Погоджуємося з авторкою, що ключовими якостями професійної компетентності керівника ЗДО є «його креативність, націленість на розвиток та вдосконалення закладу, здатність до створення інноваційного, універсального, безпечного освітнього простору, самостійність в реалізації концепцій щодо покращення якості освіти, забезпечує умови для самореалізації дітей та педагогів, здатність вести за собою колектив, корпоративність прийняття рішень, рефлексивність професійної діяльності» [1, с.43]. Вагомим є те, що професійна компетентність «завбачує наявність у керівника мотивації до якісного здійснення своєї професійної діяльності, наявність професійних потреб і мотивів і ставлення до своєї професії як стандарту» [1, с.43]. Основними показниками характеристики ефективності професійної практики керівника ЗДО Н. Дудник виокремлює: вміння моніторити інновації, планувати перспективи розвитку та пріоритетні напрямки освітньої, фінансової, адміністративно-господарської діяльності закладу: вміння працювати з колективом (вміння почути, вислухати, проконсультувати); вміння розумно організовувати робочий час; на своєму прикладі стимулювати колектив до ефективності своєї праці, розвитку, підвищувати кваліфікацію, вдосконалювати свої компетентності; вміння знаходити відповіді на складні управлінські та педагогічні завдання (швидко реагувати на проблеми та знаходити шляхи їх вирішення) [1, с.45].

Отже, ефективність діяльності сучасного ЗДО визначається професійною компетентністю його керівника. Професійна компетентність керівника – це набір знань, практичного досвіду, навичок та особистісних якостей, що дозволяє якісно вирішувати усі завдання з урахуванням специфіки управлінської діяльності у ЗДО. Вважаємо, що це також - усвідомлення керівником своїх потреб та інтересів у професійній діяльності, соціальних ролей та мотивів, своєї лінії поведінки, професійних можливостей відповідно до своїх професійних якостей та вимог професії. Складовими професійної компетентності керівника ЗДО виокремлюємо: мотивацію (саморозвиток, ініціативність, орієнтація на якість освіти, результативність), індивідуальні особливості (відповідальність, адаптивність, стресостійкість, мобільність мислення та ін.), управлінські навички

(організація та планування, управління персоналом, розвиток співробітників, лідерство та ін.), міжособистісні навички (емпатія, переконливість, комунікабельність, робота в команді та ін.) та навички прийняття рішень.

Список використаних джерел:

1. Дудник Н.А. Професійна компетентність керівника сучасного закладу дошкільної освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 2022. №82. С.41–45.
2. Зязюн І.А. Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти. Педагогічні науки. 2005. № 25. С. 13–18.
3. Несин Н.Г. Професійна компетентність керівника навчального закладу. Відкритий урок. 2010. № 11. С. 12–13.
4. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». Наказ Міністерства освіти України № 620-21 від 28.09.2021 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti>

УДК 37.091.2:004.9:005.591.6

ІГОР ВЕРБОВСЬКИЙ

кандидат педагогічних наук, доцент, начальник навчальницького відділу,
доцент кафедри професійно-педагогічної,
спеціальної освіти, андрагогіки та управління

Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, Україна

ОЛЬГА КИСЛА

завідувач загального відділу,
асистент кафедри професійно-педагогічної,
спеціальної освіти, андрагогіки та управління

Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, Україна

**ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

У сучасному цифровому світі технології стають не лише необхідним інструментом, але і ключовим чинником для трансформації освітнього процесу. Цифрові технології в управлінні освітнім процесом забезпечують широкі можливості для покращення доступності, якості та ефективності навчання.

Зростання кількості інформації та стрімкий розвиток інформаційних технологій ставлять перед сучасною освітою нові виклики. Сьогоднішні випускники повинні мати компетенції, які відповідають потребам цифрової економіки та суспільства. Це ставить перед управліннями закладів освіти завдання не лише забезпечити доступ до сучасних технологій, але й впровадити їх у педагогічний процес таким чином, щоб вони сприяли розвитку критичного мислення, творчості та професійних навичок здобувачів освіти.

Цифровізація освіти стає одним із ключових трендів, що визначають її трансформацію [5]. Впровадження цифрових технологій в управління освітнім процесом відкриває нові можливості для підвищення його ефективності та якості, але водночас ставить перед освітянами низку викликів.

Дослідженням проблеми впливу цифрових технологій на управлінську діяльність займалися ряд вітчизняних та зарубіжних науковців, а саме: Басараб В., Вакалюк Т., Гордійчук Г., Гуржій А., Зацерківна М., Пригодій М., Радкевич В. та інші.

Зокрема, питання впровадження цифрових технологій в освіту активно досліджуються. Гнедко Н., який розглядає роль цифрових технологій навчання в

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>